

Ján Cikker začal tvoriť v období, keď kompozičná škola na Slovensku ešte len hľadala svoje smerovanie. Jeho talent a invencia boli základom, na ktorom vyrástlo dielo veľkej umeleckej hodnoty, inšpirujúce ďalšie skladateľské generácie. Snáď viac ako doma sa skladateľovi dostalo počas života uznania v zahraničí, kde svojimi opernými dielami zožíval úspechy na doskách najvýznamnejších operných domov.

Výnimočné boli aj Cikkerove ľudské vlastnosti. Svoj protest proti fašizmu vyjadril účasťou na SNP a jeho zborová skladba Pochod povstalcov sa stal legendárnym. Je nositeľom najvyšších umeleckých, štátnych a medzinárodných vyznamenaní. Za humanizmus a vysoké etické princípy v tvorbe mu Viedenská univerzita udelila cenu Gottfrieda von Herdera (1966), okrem titulu „národný umelec“ mu v roku 1979 bola udelená i Cena UNESCO za hudbu.

Zmyslom celého života Jána Cikkera bolo komponovanie, ktorým si získal čestné miesto v kontexte európskej hudobnej kultúry. Zomrel 21. 12. 1989 v Bratislave. V roku 2011 mu bolo udelené štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam.

Partitúra z opery Vzkriesenie

Údaje o minci

Nominálna hodnota: **10 eur**

Materiál: **Ag 900/1000**

Cu 100/1000

Hmotnosť: **18 g**

Priemer: **34 mm**

Hrana: nápis do hĺbky:

HUDBA – UNIVERZÁLNA REČ ĽUDSTVA

Náklad: limitovaný náklad v bežnom a proof vyhotovení **20 000 ks**

Autor návrhu: **PhDr. Kliment Mitura**

Rytec: **Dalibor Schmidt**

Výrobca: **Mincovňa Kremnica**

Na líci mince je zobrazená štylizovaná silueta huslí v pravej časti doplnená harfou. V spodnej časti mincového poľa je kompozícia budov operných domov – Slovenského národného divadla v Bratislave, Viedenskej štátnej opery a Štátnej opery v Prahe. Štátny znak Slovenskej republiky je umiestnený v hornej časti mincového poľa. Pri ľavom okraji mince je názov štátu **SLOVENSKO** a pod ním letopočet 2011. Značka Mincovne Kremnica a iniciály mena a priezviska autora výtvarného návrhu mince PhDr. Klimenta Mituru sú v spodnej časti mincového poľa.

Na rube mince je zobrazený portrét Jána Cikkera vpravo hore doplnený časťou klavírnej klávesnice. Pod ňou je označenie nominálnej hodnoty **10 EURO**. V ľavej časti mincového poľa je meno a priezvisko **JÁN CIKKER** a letopočty jeho narodenia a úmrtia **1911 – 1989**.

Vydala: © Národná banka Slovenska, júl 2011
Foto: Zo zbierok Múzea Jána Cikkera a Bedřich Schreiber
Autor portrétu: Anton Dubrovský

<http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelske>

JÁN CIKKER
100. výročie narodenia
Strieborná zberateľská minca

Ján Cikker je jedným z najvýznamnejších slovenských skladateľov. Svojou rozsiahlou kompozičnou a pedagogickou prácou nesmierne obohatil kultúru Slovenska. Jeho dielo patrí k tomu najlepšiemu, čo Slovensko v oblasti kultúry a umenia môže ponúknuť svetu.

Narodil sa 29. júla 1911 v Banskej Bystrici. Od detstva bol vďaka svojej matke, učiteľke spevu a hry na klavíri, obklopený hudbou. Po absolvovaní gymnázia v Banskej Bystrici sa rozhodol pre štúdium na Štátnom konzervatóriu v Prahe, ktorá bola v tom čase pódium svetových umelcov. Štúdium si doplnil aj rokom stráveným v majstorskej kompozičnej škole u skladateľa Vítězslava Nováka. Slovenské zemské štipendium mu otvorilo cestu do Viedne, k slávnemu dirigentovi Felixovi von Weingartnerovi, ktorý ho prijal ako mimoriadneho poslucháča. Po slovanskej Prahe ho obklopil svet nemeckej kultúry. V roku 1937 sa pobyt vo Viedni skončil a Cikker nastúpil na základnú vojenskú službu. V roku 1939 prijal ponuku Hudobnej a dramatickej akadémie v Bratislave a stal sa členom jej pedagogického zboru. Hoci pracoval a býval v Bratislave, jeho domovom ostala Banská Bystrica. Tam ho v auguste 1944 zastihlo aj vypuknutie Slovenského národného

povstania. Druhá svetová vojna ho primäla k napísaniu kantáty Cantus filiorum, trilógie symfonických básní O živote a Concertina pre klavír.

Koniec vojny mu umožnil návrat k pedagogickej i skladateľskej práci. Svoju kompozičnú činnosť obohatil o literárne aktivity, veľa o hudbe písal, k čomu ho viedla funkcia dramaturga, ktorú istý čas zastával v opere Slovenského národného divadla.

V roku 1950 sa oženil s Katarínou Fiedlerovou-Jureckou, ktorá verne stála po jeho boku do konca života. V roku 1951 sa stal profesorom kompozície na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, kde vychovával budúcich skladateľov.

Jeho dielo zasahuje takmer do všetkých žánrov. Základ však tvoria opery, ku ktorým si (okrem prvých dvoch) písal i libretá – Juro Jánošík, Beg Bajazid, Mister Scrooge, Vzkriesenie, Hra o láske a smrti, Coriolanus, Rozsudok, Obliehanie Bystrice, Zo života hmyzu a nedokončená Antigóna. Medzi prácou na operách vznikali klavírna skladba Tatranské potoky, symfonická skladba Dramatická fantázia, oratórium Óda na radosť na verše M. Ráfusa. Vokálnu tvorbu reprezentujú početné zborové skladby a piesňové cykly.

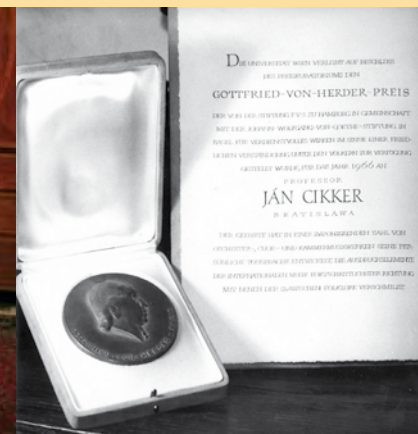
Bratislavská premiéra opery Mister Scrooge, 30. november 1963

Ján Cikker

Expozície múzea Jána Cikkera v Bratislave

Cena Gottfrieda von Herdera (1966)